

Министерство на земеделието и храните

**Оперативен анализ
за основни земеделски култури**

(Бюлетин № 22/2023)

София, 7 юни 2023 г.

Съдържание

1.	Проведени основни мероприятия в растениевъдството	3
1.1	Площи за реколтиране с есенни култури	3
1.2	Засети площи с пролетници	3
1.3	Площи и производство на зеленчуци	4
1.4	Площи и производство от трайни насаждения	5
1.5	Площи и производство от етерично-маслени култури	6
2.	Външна търговия с основни земеделски култури	6
2.1	Зърнени и маслодайни култури	6
2.2	Плодове и зеленчуци	7
3.	Цени	7
3.1	Зърнени и маслодайни култури	7
3.2	Плодове и зеленчуци	8

Забележки: Материалът включва оперативни данни, които нямат статистически характер, а служат само като ориентир за текущото състояние на пазара, в т. ч.: оперативна информация относно проведените основни селскостопански мероприятия по данни от областните дирекции „Земеделие“, общински служби по земеделие и текуща информация относно товарите с основни зърнени и маслодайни култури, преминали границите на страната чрез основните пристанища.

1. Проведени основни мероприятия в растениевъдството

1.1 Площи за реколтиране с есенни култури

По оперативни данни, към 1 юни 2023 г. се отчита увеличение на площите за реколтиране с пшеница и ечемик съответно с 2,7% и 0,4% на годишна база и намаление на тези с маслодайна рапица (с 28,8%), тритикале (с 8%) и ръж (с 6,4%).

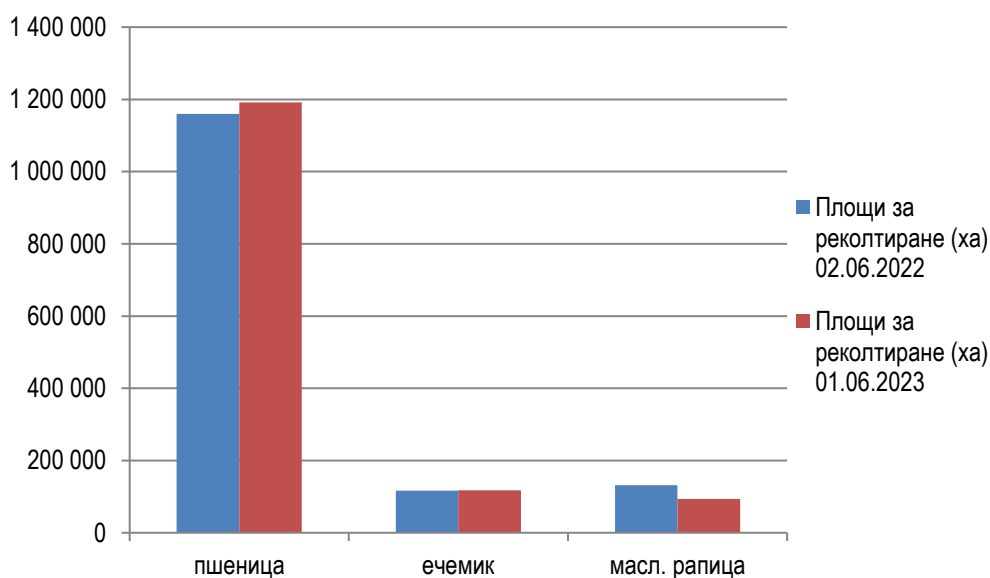
Площи за реколтиране с основни есенни култури към 01.06.2023 г.

	02.06.2022	01.06.2023	Изменение на годишна база, %
пшеница	1 159 795	1 191 556	2,7%
ечемик	117 012	117 510	0,4%
маслодайна рапица	131 650	93 749	-28,8%
ръж	8 507	7 966	-6,4%
тритикале	14 663	13 493	-8,0%

Източник: Оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ОСЗ, обработени от МЗХ.

Забележка: Площи за реколтиране = Засети площи – Пропаднали площи.

Площи за реколтиране при основни есенни култури към 01.06.2023 г., сравнено със същия период на 2022 г.

1.2 Засети площи с пролетници

На този етап засетите площи с маслодаен слънчоглед и царевица за зърно са респективно с 3,2% и 7,3% под миналогодишните, докато при пролетния ечемик е налице ръст от 5,1%.

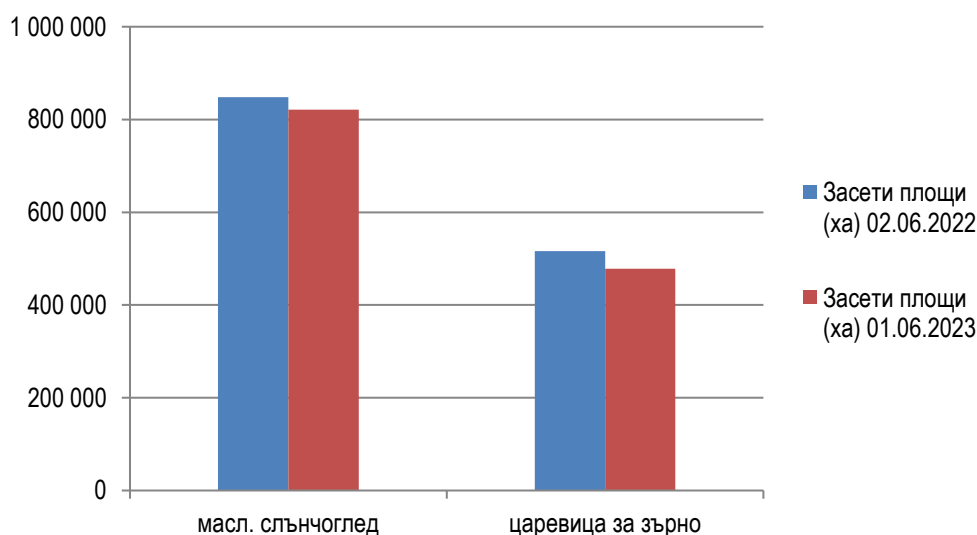
Засега разсадените площи с тютюн тип „Ориенталски“ са с 4,5% повече в сравнение с отчетените по същото време на 2022 г. Съществено изостава разсаждането на тютюн от типовете „Бърлей“ (с 49,5%) и „Виржиния“ (с 27,1%).

Засети площи с пролетници към 01.06.2023 г., ха

	02.06.2022	01.06.2023	Изменение на годишна база, %
маслодаен слънчоглед	847 858	820 908	-3,2%
царевица за зърно	515 836	478 053	-7,3%
пролетен ечемик	1 388	1 459	5,1%
тютюн Ориенталски	1 589	1 661	4,5%
тютюн Виржиния	465	235	-49,5%
тютюн Бърлей	181	132	-27,1%

Източник: Оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ОСЗ, обработени от МЗХ.

Засети площи с маслодаен слънчоглед и царевица за зърно към 01.06.2023 г., сравнено със същия период на 2022 г.

1.3 Площи и производство на зеленчуци

Последните оперативни данни сочат намаление на засадените открити площи при повечето основни видове зеленчуци и пъпешите спрямо година по-рано, в границите от 12,2% (краставици) до 35,2% (домати). Нарастване на засадените площи се отчита единствено при дините (с 4,6%) и ягодите (с 4,3%).

Добитите до момента количества ягоди, картофи и зеле са респективно с 42,3%, 50,8% и 57,3% под нивата отпреди една година, основно в резултат на по-малкия размер реколтирани площи.

Общо за периода от началото на 2023 г. досега в оранжерии в страната са произведени с 5,7% повече домати на годишна база и с 15,9% по-малко краставици.

Площи и производство от зеленчуци към 01.06.2023 г.

	01.06.2023				Изменение на годишна база, %			
	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
картофи	5 372	59	969	1 642	-33,7%	-52,4%	-50,8%	3,3%
зеле	288	26	491	1 888	-20,9%	-53,6%	-57,3%	-8,1%
дини	2 635	*	*	*	4,6%	-	-	-
пъпеши	1 066	*	*	*	-26,9%	-	-	-
пипер на открито	1 219	*	*	*	-21,5%	-	-	-
домати на открито	849	*	*	*	-35,2%	-	-	-
краставици на открито**	208	*	*	*	-12,2%	-	-	-
ягоди на открито	897	328	1 044	318	4,3%	-41,0%	-42,3%	-2,2%
домати в оранжерии	377	95	2 726	2 869	2,2%	15,9%	5,7%	-8,7%
краставици в оранжерии	249	116	6 890	5 940	-9,5%	-21,1%	-15,9%	6,6%

Източник: Оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ОСЗ, обработени от МЗХ.

* Няма данни

** вкл. и корнишони

1.4 Площи и производство от трайни насаждения

Засега прибраното количество череша изостава с около 70% спрямо същия период на 2022 г. Това се дължи на по-късния старт на беритбената кампания през тази година, въпреки отчетения по-висок среден добив.

Площи и производство от трайни насаждения към 01.06.2023 г.

	01.06.2023				Изменение на годишна база, %			
	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
череша	10 571	351	905	258	3,6%	-74,4%	-69,6%	18,9%

Източник: Оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ОСЗ, обработени от МЗХ.

1.5 Площи и производство от етерично-маслени култури

Към началото на м. юни 2023 г. продукцията от маслодайна роза възлиза на 2 504 тона - с 51,7% под нивото отпреди една година, поради по-бавния темп на реколтиране на площите.

Площи и производство от етерично-маслени култури към 01.06.2023 г.

	01.06.2023				Изменение на годишна база, %			
	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
маслодайна роза	5 110	1 842	2 504	136	0,2%	-53,6%	-51,7%	4,6%

Източник: Оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ОСЗ, обработени от Министерство на земеделието и храните.

2. Външна търговия с основни земеделски култури

2.1 Зърнени и маслодайни култури

Износ на основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година юли - юни (пшеница, ечемик и рапица)

От началото на пазарната 2022/23 година до 4 юни 2023 г. през „Пристанище Варна“ ЕАД¹ са изнесени общо 1 010,9 хил. тона пшеница (в т. ч. 2,4 хил. тона през последната седмица), което е с 22,7% по-малко на годишна база. Експортът на ечемик през порта остава в застой, отбелязвайки спад от 58,9% спрямо година по-рано.

Износ на пшеница, ечемик и рапица от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

	04.07.2021 – 04.06.2022	04.07.2022 – 04.06.2023	Изменение на годишна база
пшеница	1 307 435	1 010 926	-22,7%
ечемик	87 725	36 065	-58,9%
рапица	0	11 014	-

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

Няма данни за износ на пшеница, ечемик и рапица от реколта `2022 през „Пристанище Бургас“ ЕАД, опериращо на терминал Бургас – Изток 1.

Износ на основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година септември – август (царевица и слънчоглед)

При отчетени 68,1 хил. тона за последната седмица, намалението на общия експорт на царевица през „Пристанище Варна“ ЕАД от началото на настоящия пазарен сезон до

¹ През последните две пазарни години „Пристанище Варна“ ЕАД формира средно 22% от общия експорт на пшеница и ечемик от страната, 33% от този на царевица и 4% от този на слънчоглед.

момента се свива до 29,9% на годишна база. За поредна седмица през пристанището не са преминавали товари със слънчоглед за износ.

Износ на царевица и слънчоглед от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

	05.09.2021 – 04.06.2022	05.09.2022 – 04.06.2023	Изменение на годишна база
царевица	680 794	477 499	-29,9%
слънчоглед	0	14 494	-

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

До момента не е отчетен експорт на царевица и слънчоглед – реколта `2022 от „Пристанище Бургас“ ЕАД.

Внос

От началото на съответните пазарни години (м. юли 2022 г. за есенните и м. септември 2022 г. за пролетните култури) до 4 юни 2023 г. не е регистриран внос на зърнени и маслодайни култури през двете наблюдавани пристанища във Варна и Бургас.

Информацията за търговията с основните зърнени и маслодайни култури по данни на Националния статистически институт, включена в Бюлетин № 20/2023, ще бъде актуализирана след публикуване на официални данни за внос и износ за март 2023 г.

2.2 Плодове и зеленчуци

Актуализация на информацията за внос и износ на плодове и зеленчуци, публикувана в Бюлетин № 20/2023, ще бъде направена след предоставяне на данни от Националния статистически институт.

3. Цени

3.1 Зърнени и маслодайни култури

Към 31 май 2023 г. се отчита незначително понижение на средните изкупни цени за страната на пшеница (хлебна и фуражна) и царевица с 0,2% - 0,3% спрямо предходната седмица и същевременно леко поскъпване на слънчогледа с 0,3%.

Средни изкупни цени на основни зърнени и маслодайни култури към 31.05.2023 г., лв./тон без ДДС

	01.06.2022	25.05.2023	31.05.2023	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
Хлебна пшеница	716	414	413	-42,3	-0,2
Фуражна пшеница	702	389	388	-44,7	-0,3
Ечемик	*	*	*	-	-
Царевица	630	417	416	-34,0	-0,2

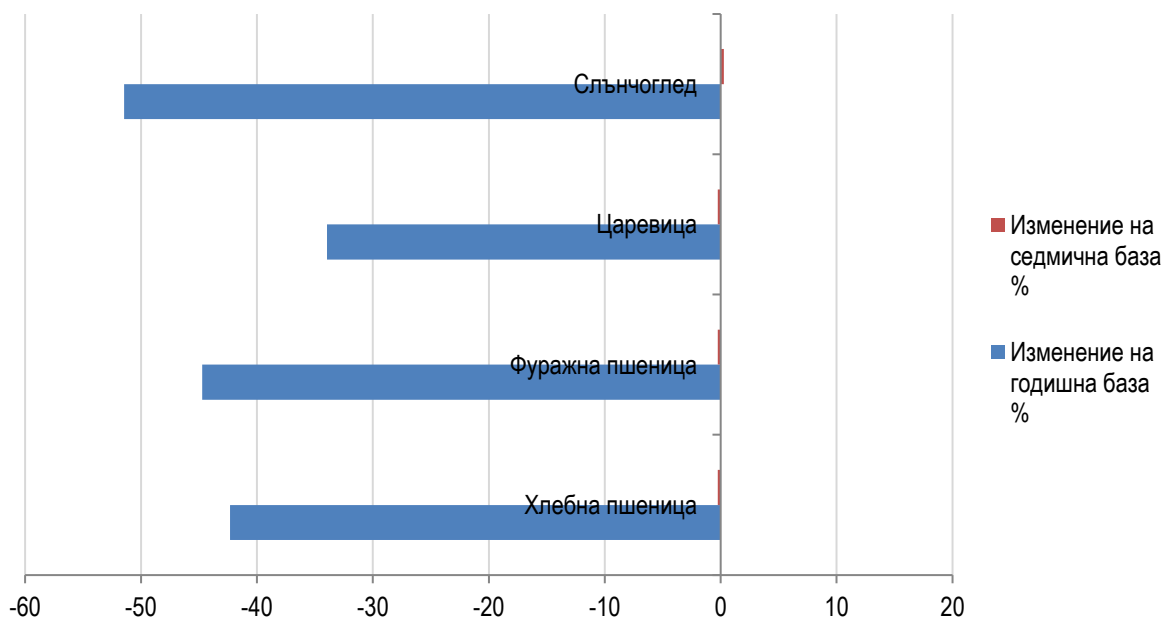
	01.06.2022	25.05.2023	31.05.2023	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
Слънчоглед	1 514	733	735	-51,5	0,3
Рапица	*	*	*	-	-

Източник: САПИ ЕООД (средноседмични цени); изчисления на МЗХ.

* Няма данни

На годишна база цените на основните зърнени и маслодайни култури бележат спад в границите от 34% (царевица) до 51,5% (слънчоглед).

Изменение на изкупните цени на основни зърнени и маслодайни култури към 31.05.2023 г.

3.2 Плодове и зеленчуци

При търговията на едро с плодове и зеленчуци се наблюдават разнопосочни седмични ценови колебания. Средните цени на едро на червения пипер, ябълките, домати (български оранжерийни и внос) и зелето са от 0,9% (червен пипер) до 17,2% (зеле) под нивата от предходната седмица. Нарастват цените на картофите (с 3,3%) и краставиците (с 8,9% оранжерийните и с 12,2% вносните).

Средни цени на едро на основни плодове и зеленчуци към 02.06.2023 г., лв./кг

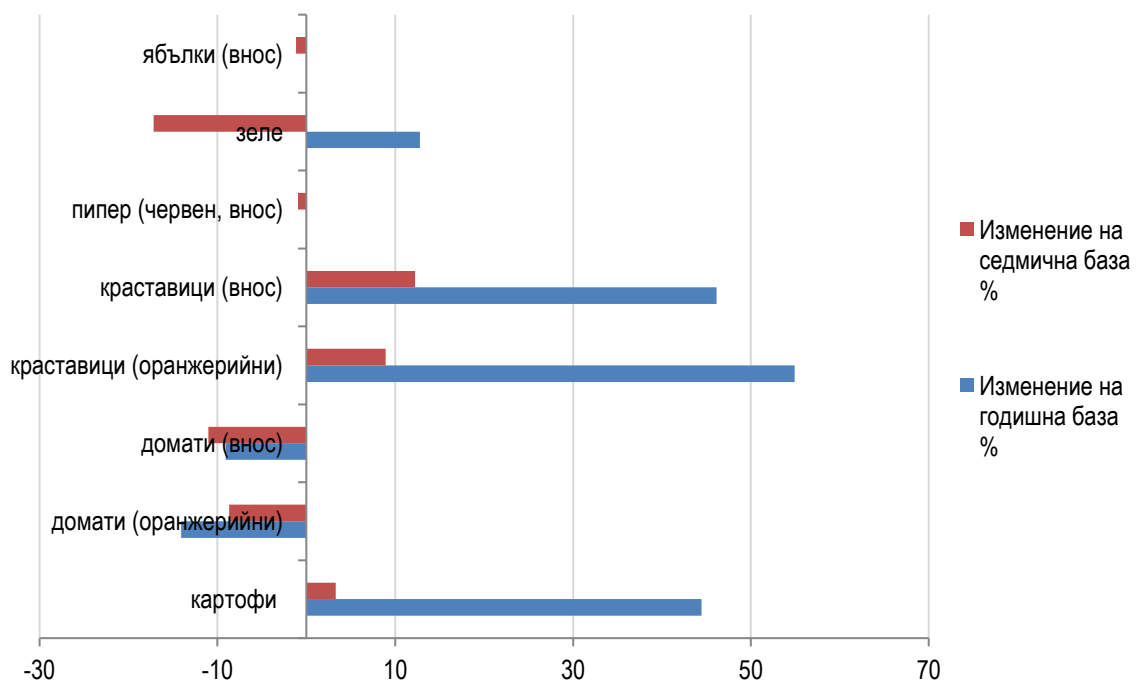
	03.06.2022	26.05.2023	02.06.2023	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
картофи	1,08	1,51	1,56	44,4	3,3
домати (оранжерийни)	3,55	3,34	3,05	-14,1	-8,7
домати (открити площи)	*	*	*	-	-

	03.06.2022	26.05.2023	02.06.2023	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
домати (внос)	2,75	2,81	2,50	-9,1	-11,0
краставици (оранжерийни)	2,13	3,03	3,30	54,9	8,9
краставици (внос)	1,82	2,37	2,66	46,2	12,2
пипер (зелен)	*	*	*	-	-
пипер (червен, внос)	*	4,32	4,28	-	-0,9
зеле	0,94	1,28	1,06	12,8	-17,2
дини	*	*	*	-	-
пъпеши	*	*	*	-	-
праскови	*	*	*	-	-
череша	4,25	*	*	-	-
ябълки (внос)	*	1,73	1,71	-	-1,2
сливи	*	*	*	-	-
круши	*	*	*	-	-
десертно грозде	*	*	*	-	-

Източник: ДКСБТ; изчисления на МЗХ.

* Няма данни

Изменение на цените на едро на основни плодове и зеленчуци към 02.06.2023 г.

Към началото на м. юни 2023 г. картофите, българските и вносните краставици се предлагат съответно с 44,4%, 54,9% и 46,2% по-скъпо, отколкото по същото време на миналата година. По-умерено е нараснала цената на зелето – с 12,8%. Единствено домати са поевтинели на годишна база – със 14,1% българските и с 9,1% вносните.